

Bilo je ...

Na jeseniško osnovno šolo sem prišla 1. septembra, 1954. Takrat je bil pouk v stari šoli, poznejši čistilnici. Primanjkovalo je prostora, zato so učenci prvih razredov gostovali v gimnaziji. Pouk v stari šoli je potekal v dveh izmenah. V razredu je bilo po 36 učencev, včasih celo več. Bili so mirni, prizadevni in so spoštovali učitelja. Disciplinskih problemov ni bilo. Pouk je motil glasen ropot »kavperjev«, zato smo zapirali okna. Iz tovarniških dimnikov se je valil rdeč prah, ki je hitro pobarval na novo zapadli sneg. V šoli ni bilo centralne kurjave.

*Učenci prvega razreda v šolskem letu 1954-55
z učiteljico Marijo Žvan (last Marije Žvan)*

V učilnicah so stale visoke, lončene peči. Kurili smo jih z drvni. Tudi za šolsko kuhinjo ni bilo prostora. Takrat je na Jesenicah primanjkovalo stanovanj, čeprav so gradili bloke in so zrastle tudi prve tri stolpnice. S priseljevanjem se je večalo število otrok, zato so po nekaj letih zgradili novo šolo na Romavhovem travniku. Polovica stavbe je pripadala OŠ Prežihovega Voranca, polovica pa OŠ Toneta Čufarja. To pa je bila sprememba! Velike, svetle učilnice, bogato založena knjižnica, šolska kuhinja, kjer so pripravljali malice in kuhali kosila. Kasneje so nas razveselile tudi proste sobote. Na šoli je bilo organizirano varstvo za otroke zaposlenih staršev. Začelo se je tekmovanje za Finžgarjevo bralno značko. Obiskali so nas pisatelji: Seliškar, Bevk, Suhadolnik in drugi. Tudi na nižji stopnji smo tekmovali v izpolnjevanju šolskih obveznosti, disciplini in različnih akcijah. Nekajkrat smo dosegli prvo mesto. Za nagrado je bil pouka prost in še plačan dan. Izkoristili smo ga za izlet v Ljubljano, se sprehodili po mestu in si ogledali živalski vrt. Drugič smo preživeli ves dan v Završnici, za kosilo smo si spekli krompir in čevapčiče. Podobnih izletov je bilo še več.

Naj opišem še vesel dogodek. Da bi bil pouk o zgradbi človeškega telesa čim nazornejši, so nabavili okostnjak. Učenci so ga poimenovali Hanzi. Nekega dne ga je dežurni učenec prinesel v razred, kjer je bil po glavnem odmoru pouk biologije. Mož je bil takrat ravnatelj in začasno smo prebivali v stanovanju, ki je bilo namenjeno hišniku. Med odmorom je prišel domov. Iz učilnice nad nama je odmeval glasen smeh. Odhitel je gledat, kaj se godi. To je bilo v razredu, kjer je pred tablo stal Hanzi. Imel je kaj videti. Okostnjak je bil oblečen. Namuznil se je in rekel: »Vstane naj tisti, ki je brez hlač!« Učenec se je prestrašen dvignil in vsi so tiho čakali, kakšno kazen jim je namenil ravnatelj. Šolski zvonec je naznanil začetek nove učne ure. Ravnatelj je z nasmehom odšel in učenci so si oddahnili.

Nova stavba, v kateri sta bili šolskega leta 1959-60 osnovni šoli OŠ Prežihov Voranc in OŠ Tone Čufar. (last Marije Žvan)

Čez nekaj let je spet začelo primanjkovati prostora, zato so začeli graditi novo šolo na Plavžu. Uradno sem se upokojila, a sem delo še malo podaljšala. V letih mojega poučevanja sem preživela marsikaj. Večkrat so se spreminjali učni načrti, minila je nova matematika, uvajati so začeli celodnevno šolo. Zanimalo me je, kako bo potekal

pouk v njej. Nova šola Toneta Čufarja še ni bila povsem dokončana, ko so se vanjo že selili učenci nižje stopnje. Naslednje leto pa se je pridružila še višja.

Zadnjih deset let sem poučevala v četrtem razredu, vendar se je delo zelo spremenilo. Z učenci smo preživeli vsak dan od osmih do treh popoldne. Po pouku smo jih spremljali h kosilu, vodili na organizirani prosti čas in jim pomagali pri samostojnem učenju. Medtem sem se preselila. Učencem sem povedala, da se vsak dan pripeljem z avtobusom. Na poti se lahko zgodi kaj nepredvidenega in bom mogoče kdaj malo zamudila. Predlagala sem, da določimo učenca, ki bo v moji odsotnosti skrbel za red in mir. Učencem je bil predlog všeč in želeli so izbrati za vsak predmet po urniku po enega sošolca. Ti učenci naj bi poskrbeli za ure matematike, slovenskega jezika, spoznavanja družbe in narave.

Delo v celodnevni šoli je potekalo po ustaljenem redu. Proti koncu septembra so se nam obetali trije prosti dnevi. Prijateljica me je povabila, naj se ji pridružim na poti v Švico, kjer je bil zaposlen njen mož. S sinom sta se odpravljala, da ga obiščeta. Pridružila sem se jima in lepo preživela vikend v Švici. V nedeljo popoldne smo se odpravili proti domu. Bili smo že v Avstriji, ko je začel nagajati avto. Dokončno se je ustavil kakšnih dvajset kilometrov pred Innsbruckom. Potiskali smo ga do prve bencinske črpalke. Prijazni uslužbenci nam niso mogli pomagati, dogovorili pa so se, da bodo drugo jutro prišli iz mesta po nas. Noč smo preživeli na črpalki. Skrbelo me je, kdaj bom prišla v šolo. Upanje, da je okvara majhna, je ugasnilo pri mehaniku, ki je dejal, naj vprašamo čez nekaj ur, če je avto že popravljen. Ta šolski dan je bil zame izgubljen. Domov smo prispeli pozno popoldne.

Drugo jutro sem se oglasila najprej pri ravnateljici Šmidovi, da ji razložim o svojem izostanku. Vprašala sem jo, kdo me je nadomeščal v razredu. Povedala je, da me je iskala v učilnici, a so ji učenci rekli, da me tisti dan sploh še ni bilo. Zanimalo jo je, kaj so počeli vse dopoldne. Štirje »učitelji« so ji razložili potek pouka. Pohvalila jih je, ker so bili mirni, za naslednje ure pa je poskrbela za moje nadomeščanje. Le kdo ne bi bil vesel takih otrok! Meni pa se je rahlo povetil nos ob misli, da me sploh ni nihče pogrešal.

Ob koncu naj povem, da so bile Jesenice moj osmi službeni kraj. Od začetka do konca sem učila več kot tisoč učencev. Včasih razmišljam o prehojeni poti in spomine zaključim z mislijo: Bilo je lepo.